

Stam N:o 4052
Sjyströ 2-2-2
Andersjöps 5:1

FOLKMINNESARKIV

1932

N:o 1

N:o 1

Jag vill nu här nedskryva lite om höstarbetet
 för i tiden, mestadels ett af det hruiligaste
 jag kan minnas, och det var då de körden
 eller samtliga troska raps på stora Markie i
 Andersjövs socken. En polig vakter dag, då rapsen
 är färdig för tröskning, skulle allt folket
 samlas ute på åkeren, på en samphyg fest
 flera stora bresmeningar breddes på utpå
 marken tät tillsammans stoppt som en
 lagom olavobara, körpa skulle då
 tröskemannans som de kallades stö. s-6 par
 lå på rapsen med sin slagor eller som de kalla
 dem poljta, stå i takt med musikken ty der
 var alltid, 2 eller 3 spelmen som skulle spela för
 4 att bättre hålla takt för arbetet vilket derför gjorde det
 st. mera hruigt, höst wagnarne utjordes af jagot som
 på liksom stador, på det var dragt något stort flak som de
 drapsen på de skulle sända den eller förta den bort till 6 st.

örskolan och till huska anmäla de alltid pojke o flickor
ni skulle rida på hästarna o de fick jmt springa i tar, o
a ungdomar vore alltid glada samt jmt sjung glada bita o dera
kare sprang hestarna o var de kom fram till Tröskubanan var der alltid
en store kare som ^{stod} vänta till Tröskubanan som sedan
i det ut jmt på banan som den kallades, så skulle de som
i förut sade med sina slager stå i takt med spelmannen
de brukar stå en halv timme på vänt utlag så skulle kalmen
gas bort i en häg af någon annan samt kinnorna med sin
var räva bort agnarna som sedan fick kōras bort i en häg
ut i lugnt o lampligt väder brinnas upp, rafs karnorna
ille sa samlas o öras i säck o transporteras till magasin
ingöras från de finare agnarna, o vid ett sådant hästarbet
inladdes alltid en förfärdlig massa munnsker både stora
i både unga o gamla de riktigt längtade efter den dagen
skemanna var och en alltid vid glatt humör

ty deras kvinnor kom ständigt till honom med lite
 god mat samt många kaffgåbar i anledning af
 dagens betydelse o på den tiden var det ju ej så svart
 att få flaskan full igen o lite kruschar fick de ju
 ha ty nu må tro att det var ett knagigt jore men enligt
 ar det att de på den ty alla var både glada o kruscha
 o så på kvällen efter slutat arbete blev det dans
 så den härt tillslagna tröskelbanan för så många
 som ville komma dit o det var der ingen som höll på
 i stället till på den tiden var det mest att dans på baragarden
 o så gick det till för 50 år sen okänd

ad. O. Jönsson

enl. G. Nygård

Årstad

*Stens
Stycke 6:4
Lund 1872*

M 4052

Hvellinge den 8/11 32
Tel. 106. Natförlidelse Över Trelleborg.

Herr Redaktör.

I några rader har jag nedtecknat, dels vad jag i uppväxtåren var

med om beträffande skörden, dels säden och bruk som de äldre hade varit del-

tagare i.

På ett jordbruk var det förr, som nu en del olikartade böromål, som skulle vara undanjordade innan skördedagarna togo vid. Slutet av juli var en ganska vanlig tid för råghösten, det var betydligt mycket mera att skörda av detta sädeslag förr än nu. Den första dagen man hugg råg var särskilt bemärkt, genom att risgröt till middagen var dagens huvudmålt. Likaså bundo" likaså. Rågen var ej mer än väl huggen och "uppsatt" förrän kornet och hävren voro att avmeja. Det gällde att hålla "skarpt" och lägga väcker "mo", men mången liteman fanns, som ej kunde följa med sina arbetskamrater, och då gällde det att "tuska" lite med huggningen, och bredda "mon" när han blev observerad. Vid länga drätter" fanns det alltid "drickakrus" vid varje ända, damerna skulle givetvis dricka fört, eller ville de ju ätminstos-ne "dricka efter en snygg karl". Blev det regn måste allt skördetaket njäl-drasarna". När liteman nådde sista kanten i ett sädesfält gällde det att "ta hären", vilket var en stor bedrift om sådan värligen gömt sig undan till slut. Att binda den sista "heren" var däremot en stor "skam". Ville man riktigt peka ut den som band den "siste", placerade man personen ifråga vid bordsändan på höstgillet, samt jule- och nyårsaftonen, och det var visat inte avsett att smicka. Den sista "negen" som bands kallades "staddaren", och det gällde att binda så många band om denna som möjligt. Men liteman var mångenslides av mindrare sig. "Staddaren" ställdes upp i sista lässat som kördes till stacken, och det var ett stort ögonblick då detta försigtigt. Att "lägga stackar" hörde till ett av de mera noggranna arbetena vid ett jordbruk, och inte dugde det att ha en stackläggare som fyllde stacken så uselt, att han var osynlig när han stod mitt i densamma, då visste man att det gick vatten i den" om den stod utåt vintern. Ett bevis på hur en fördräng utfrågades då han sökte anställning, angående om hans kunnighet i "stackläggning", och om ej heller "vatten" gick i stacken, han förklarade svarade den blivande frågande husbonden, att han kunde "lägga stack så att det ej gick möss i dom heller". Han fick i alla fall platsen hos den gamle odalshannen. Sädesstackarna skulle vara "ryggade, och riva på sidorna" in-nan höstgillet hölls. I regel började detta vid 4 tiden på em., och utom det egna "höstafoket", inbjöds även "drängar och pigor" från de grann-ställen man umgicks med. Luttek och risgröt samt potatistakka vanrades det vid måltiden, snapsen vanrades i flertal, gökar och toddy dracks det och "långspan" röktes flittigt. Dansen trädades i "salen eller på logen", och i densamma deltog alla som ej satt vid "kortleken". Ett höstgille brukade hålla i till "ljusan dag". Säden höll man på med att troka långt utåt vintern, ja ända fram på vårsidan, och "trokeshannen" med "djefel" började vid tre tiden på morgonen, för att i någon mån tjäna en rimlig dagspeng, 25 öre om "dan", samt en "kanna" mjölk. Kom någon in på logen till "trokeshannen", som denne ej gärna ville se där, stack han djefeln över huvudet på personen ifråga, och klämde till ett tag om halsen, och så "vill du se lokatten". Det var kanske ej så lätt att få fram ord, när trokeshannen klämde till. När spanmälen blev uppuren på "loftet i drösson", var man försiktig nog att sätta stål i "sädesdrössonerna". En sak var bra och ä-ven i saknad av stål, gick det för sig lägga "psamboken". "Nissen" kunde då ej föra bort säden från loftet, eller driva sitt spel där. Vid potatis-plockningen, var potatistakka till "lillemidda" och potatisgröt till "med-afton" stående rätter. När man hade "skurit råpa" hölls alltid ett s.k. rap-sagille, samma dag som fick uttröskat "rapsen". Detta tröskningsätt till-gick sålunda, att ett par hästar genom sitt tramp, "tröskade ur kärnorna". Brydgitte" hölls när man "pruttit lin", och då skiftade man sig emellan med "ljungstafoket", dans och spel" var en viktig sak vid detta gille, som va-rade till "solen stod upp". Vad beträffar höskörden, vilken ju pågick i sommarens varmaste dagar, gick det ovanligt "trött och lustigt" tillväga. Både män- och kvinnfolk gingo då måstadels i plotta linnen i "hängarna" och i regel var det ett "dåligspel" som musikerade, för att hålla arbetslusten uppe i sommarvärmen. Och när drängarna skulle köra in höet, gällde det att "lässa" så att "lassmeden" kunde bindas ner till "den kyrka" från det kvinnliga lässen som lagt ihop hölasset. Samma förhållande gällde givetvis även då de-n "äktes in" och var hon som "lässte" råger, var det eftersträvanbart. /

Joi alla va parhögst skulle kint spitta, man nanka
wagna it for all om myglig kinnu med for doger.

man pkanvade mig i Tra noker med a varanveta for

en loger, det ma logt a k. nit-akku dit orda va-

skulle, de skulle det hacket for all ja det var for

sig va runt som myglig, kint vada i ma kinnu

och gvaat en fvaem uter, stonnu vada somnu

lin faller staker efter ketrog, de kom kun lin fval

ningn, gummuna fika lin fvaem mer olann gong

gick mer jvoti i stantager for all vada alla ordu

det forngick vada vada vada, kinnu fika ordu

en vng smittanad gick in alla fvaem, myhlin alla

i nikt anst. va gvaat vva noker nill inng doger alle

alle mura vana gick vva vva vva vva vva vva

alla ordu pvgick vva vva vva vva vva vva

lin lit 1/2, 10 va fvaem vva det all mangh kyte fvaem

katgja i en mangngfako som alla ordu alla

en afmngng med en dcliu kinnu vva. it

vygolas som vva som hest kinnu vva, fvaem

fydhan var den en dcliu som vva vva vva

det kinnu manga gong det mangh vva vva

domng vdi vva vva vva vva vva vva

vadon vva vva, vva vva vva, man vva

kom det det vva vva i mangh man fvaem

alla vva vva vva vva vva vva vva

mangh va fvaem vva vva vva vva

fvaem vva vva vva vva vva vva

den skulle vva vva vva vva vva

all ja kinnu va kinnu va kinnu va kinnu

Ena Skid! vva vva vva vva vva vva vva

Sk. vva vva vva vva vva vva vva